

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ЕКО-ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ЙОГО КОНФІГУРАЦІЯ

ECO-ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT POTENTIAL AND ITS CONFIGURATION

Анотація. Ідентифіковано фактори впливу на конфігурацію потенціалу розвитку еко-підприємництва в Україні. Доведено, що потенціал розвитку еко-підприємництва як цілісна конфігурація має інтегровані складові, а варіативні риси потенціалу розвитку еко-підприємництва в Україні визначаються об'єднанням його елементів за функціональними блоками: комунікації; інформаційний обмін; технології інтеграції; синергії; управління змінами; управління ризиками.

Abstract. Factors influencing the configuration of the development potential of eco-entrepreneurship in Ukraine have been identified. It has been proven that the potential for the development of eco-entrepreneurship as a whole configuration has integrated components, and the variable features of the potential for the development of eco-entrepreneurship in Ukraine are determined by combining its elements according to functional blocks: communication; information exchange; integration technologies; synergies; change management; risk management.

Потенціал розвитку еко-підприємництва визначають природні ресурси країни та система їх можливостей, що генерує цілісну картину збереження довкілля з урахуванням ризиків в підприємницькій діяльності та конкуренцією на еко-ринках. Конфігурація потенціалу розвитку еко-підприємництва в Україні побудована на системній методології, інтегрована з природно-ресурсним потенціалом країни у розрізі: природних ресурсів України; державної екологічної політики; ресурсної системи; системи стратегічного управління, інформаційно-технологічної системи та бізнес-екосистеми (рис. 1). Слід зазначити, що потенціал розвитку еко-підприємництва в Україні формується в умовах сучасного антропогенного навантаження на природні ресурси; у ситуації зміни клімату екосистеми; в умовах розвитку міжнародних відносин України з ЄС; при розвитку європейського ринку залежно від ринкового попиту споживачів та об'єднання екологічних та промислових інтересів. В свою чергу потенціал розвитку еко-підприємництва в Україні ідентифікується у вигляді глобальної системи, яка формує ресурсні, стратегічні,

інформаційно-технологічні характеристики та особливості самої бізнес-екосистеми. В еколого-економічному розвитку України інтегруються основні елементи потенціалу розвитку еко-підприємництва, які за допомогою людини керують взаємодією технологічної сфери та довкілля у вигляді: стратегічної системи управління, системи ресурсів, інформаційної та технологічної системи, бізнес-екосистеми. Системна класифікація потенціалу еко-підприємництва має зміст, поданий у таких висновках.

Стратегічна система управління спрямована на генерацію та реалізацію стратегічних цілей потенціалу розвитку еко-підприємництва; на визначення пріоритетів стратегій розвитку суб'єктів еко-бізнесу та планування ефектів. Стратегічна система розв'язує управлінські задачі ефективного використання потенціалу розвитку еко-підприємництва; обґрунтовує конкурентні переваги у стратегічній перспективі та ринкову нішу в глобальній економіці.

Рис. 1. Конфігурація потенціалу розвитку еко-підприємництва

Джерело: Розроблено автором на основі: [28].

Система ресурсів описує потенціал розвитку еко-підприємництва задля досягнення цілей ефективного використання матеріальних та нематеріальних ресурсів і людського капіталу. Ресурси на вході системи потенціалу розвитку еко-підприємництва визначають

фундаментальний базис формування ефекту від підприємницької діяльності в умовах ресурсоощадження.

Інформаційно-технологічна система передбачає механізми управління потенціалом розвитку еко-підприємництва на засадах системи автоматичного управління, інтелектуального управління, цифрового управління; програм та апаратних засобів обробки інформації; інструментів автоматичної трансляції даних; поширення інформації. Бізнес еко-система акумулює взаємовідносини та асоціації еко-ринків, провайдерів, конкурентів для розвитку можливостей еко-підприємництва. Сучасні бізнес-екосистеми розвиваються комерцією в кейсах з розрахунками, платежами, кредитними картками. Бізнес-екосистеми з універсальним набором технологічних інструментів збільшують потенціал еко-підприємництва на базі механізмів координації, екологічних стандартів і правил та екологічних інновацій.

Менеджмент потенціалу еко-підприємництва враховує напрямки зв'язку та взаємодії складових системи. Важливо усвідомити, що потенціал розвитку еко-підприємництва як цілісна конфігурація має інтегровані складові. Варіативні риси потенціалу розвитку еко-підприємництва в Україні визначаються об'єднанням елементів у розрізі: комунікації; інформаційного обміну; технології інтеграції; синергії; управління змінами; управління ризиками.

➤ *Комунікації та інформаційний обмін.* Ефективні обміни інформацією між елементами потенціалу забезпечують передачу інформації, зворотний зв'язок, обмін знаннями, координацію дій за ключовим аспектом комунікацій. Організація інформаційного потоку нівелює помилки та покращує ефекти роботи, допомагає ухвалити обґрунтовані рішення.

➤ *Технології інтеграції.* Потенціал розвитку еко-підприємництва виходить з екологічних інновацій та технологічних рішень, інтегрованих для поєднання зусиль і обміну даними. Впровадження CRM у системи потенціалу підвищує ефективність бізнес-процесів, роботу з клієнтами та задовольняє потреби ринку.

➤ *Синергія.* Потенціал розвитку еко-підприємництва застосовує систему можливих видів ресурсів, людський капітал, виробничі потужності. Синергія як напрямок переваги генерується у поєднанні можливостей системи ресурсів та підвищує ефективність потенціалу розвитку еко-підприємництва.

➤ *Управління змінами.* Вплив змін на складові потенціалу розвитку еко-підприємництва передбачається стратегіями та програмами. Трансформація та модернізація ринків нарощують негативний вплив змін на потенціал розвитку еко-підприємництва на глобальному рівні; стимулюють новий рівень розвитку потенціалу.

➤ *Управління ризиками.* Взаємодія складових потенціалу розвитку еко-підприємництва збільшує ризики та збитки. Функціональне порушення однієї складової негативно впливає на функції інших. Оцінювання ризику мінімізує негативні наслідки у стратегіях розвитку екологічного бізнесу.

В економіці України удосконалюється зв'язок між елементами потенціалу розвитку еко-підприємництва за умовою забезпечення екологічної безпеки.

Література

1. Желібо Є. П., Гацька Л. П., Мурована Т. О. (2020) Перспективи розвитку екологічного підприємництва в Україні. Ефективна економіка. № 3. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7692>
2. Рєпін К.С. Теоретичне підґрунтя організації екологічного підприємництва в контексті концепції сталого розвитку / Л. А. Шергіна, К. С. Рєпін // Наукові праці НДФІ. - 2023. - № 1. - С. 43-55
3. Рєпін К. С. Розвиток еко-підприємництва в часи турбулентних змін [Електронний ресурс] / Рєпін К. С. / Стратегічні імперативи сучасного менеджменту : зб. матеріалів VI Міжнар. наук.-практ. конф. (21 жовт. 2022 р.) / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана ; [орг. ком.: Лук'яненко Д. Г. (голова) та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Київ : КНЕУ, 2022. – С. 167–169.

References

1. Zhelibo Ye. P., Hatska L. P., Murovana T. O. (2020) Perspektyvy rozvytku ekolohichnoho pidpriumnytstva v Ukraini. Efektyvna ekonomika. № 3. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7692>
2. Riepin K.S. Teoretychne pidgruntia orhanizatsii ekolohichnoho pidpriumnytstva v konteksti kontseptsii staloho rozvytku / L. A. Sherhina, K. S. Riepin // Naukovi pratsi NDFI. - 2023. - № 1. - P. 43-55
3. Riepin K. S. Rozvytok eko-pidpriumnytstva v chasy turbulentnykh zmin [Elektronnyi resurs] / Riepin K. S. / Stratehichni imperatyvy suchasnoho menedzhmentu : zb. materialiv VI Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (21 zhovt. 2022 r.) / M-vo osvity i nauky Ukrainy, Kyiv. nats. ekon. un-t im. Vadyma Hetmana ; [orh. kom.: Lukianenko D. H. (holova) ta in.]. – Elektron. tekst. dani. – Kyiv : KNEU, 2022. – P. 167–169.